

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สุนิสา ดีพรม *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยกำหนดกรอบเนื้อหา เป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในแต่ละด้านจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี ประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปรวมจำนวนครู 150 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มอย่าง เป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนที่แน่นอน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน ด้วยแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักคุณธรรมตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของการพัฒนาประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี และการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติของคนในชาติที่แตกต่างจากอดีต รัฐบาลได้มีการปรับปรุงระบบการบริหารราชการ เพื่อให้การบริการจัดการและพัฒนาประเทศมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงาน วิธีการทำงานของภาครัฐ เพื่อให้การบริการงานราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้การจัดทำและให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล เพื่อการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงอย่างต่อเนื่อง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันเห็นได้จากกรอบการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในแต่ละปี โดยใช้กับองค์การที่เป็นระบบราชการที่มีหลักจริยธรรมและศักดิ์ศรีจะเน้นการประเมินผลด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล โดยให้ความสำคัญเรื่องความโปร่งใสของการปฏิบัติราชการ ความมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการสร้างมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการจึงได้ให้ส่วนราชการทำคำรับรองการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 97)

ด้านการศึกษาได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยเริ่มจากการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเน้นและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว เป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติระยะที่ 3 (พ.ศ.2560 – 2564) และนโยบายของรัฐบาล ข้อที่ 10 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ กำหนดให้ปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับและตอบสนองความต้องการ พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการ จึงได้กำหนดนโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อเป็นมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติ ค่านิยมสำหรับข้าราชการและบุคลากรของหน่วยงานให้ยึดถือปฏิบัติควบคู่กับกฎ ระเบียบและข้อบังคับอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยนโยบาย 6 ด้าน คือ 1) ด้านความโปร่งใส 2) ด้านความพร้อมรับผิด 3) ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน 4) ด้านวัฒนธรรม

คุณธรรมในองค์กร 5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน และ 6) ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน และ แนวทางปฏิบัติ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดเป็นประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร เรื่อง นโยบายและแนวทางการปฏิบัติด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2560 ให้สถานศึกษาและบุคลากรในสังกัด ถือปฏิบัติและ ดำเนินการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม, 2560 , หน้า 1)

สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจการบริหารสถานศึกษาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็น อย่างมากที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลอันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามายึดถือในการ บริหารงาน ทั้งนี้เพราะการบริหารสถานศึกษานั้นต้องมีการบริหารด้วยความโปร่งใสและสามารถ ตรวจสอบการทำงานได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน อีกทั้งเป็นการรักษามาตรฐานการบริหารงานที่มี คุณภาพ ซึ่งจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของโรงเรียนวัดคลองครุ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่นของสถานศึกษาว่า สถานศึกษามีผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษา เพื่อรักษามาตรฐานที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูป การศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพรองสอง ตามข้อเสนอแนะได้เป็นผลสำเร็จ ในด้านการบริหาร โดยที่ผู้บริหารจัดบริหารงาน 4 ฝ่าย ด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบบริหารคุณภาพ(รายงาน การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558), 2556, หน้า 10)

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล พร้อมทั้งจะรักษาผลประโยชน์ของรัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส และยึดหลัก หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลบรรลุผลตามนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ผลจากการศึกษาวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จำแนกตาม เพศและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 108 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ของ Krejcie and Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วมด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ข้อมูลในปีการศึกษา 2560 จำนวนครู 150 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 108 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่เป็นเพศหญิง 73 คน คิดเป็นร้อยละ 67.59 เพศชาย 35 คน คิดเป็นร้อยละ 32.41 มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 33.38

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ข้อมูลในปีการศึกษา 2560 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไป ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน

มหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ข้อมูลในปีการศึกษา 2560 ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าจำนวน 42 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์และหาความเชื่อมั่นของการวิจัย โดยหาตามวิธีการของ Conbrach หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) นั้นถือว่ามีความน่าเชื่อถือสูง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 108 ฉบับ แก่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ด้วยตนเอง ได้แก่ ครูจำนวน 108 คน โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน จนได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามที่วัดความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร การทดสอบ t - test และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นด้านหลักการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านหลักคุณธรรม ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ 2553, หน้า 32) ที่ได้กำหนดการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลที่ว่า หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษา (Good Governance) การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมทางการศึกษา นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่จะช่วยให้มีคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาและบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553, หน้า 4) ได้กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทุกองค์กรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยการบริหารจัดการอาศัยหลักธรรมาภิบาล คือ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเอกชน และทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น และพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ(2559, หน้า 85) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม และด้านคุณธรรม ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ ส่งเสริม (2559, หน้า 90) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักคุณธรรมอยู่ในลำดับแรกรองลงมาคือ หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม

ส่วนหลักความคุ้มค่า อยู่ในลำดับสุดท้าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดไพโรวัลย์ ชาโคร (ศรีเมือง) (2558, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก รายด้าน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรมตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับใช้ภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจนและบุคลากรในสถานศึกษายอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนดขึ้น มีการนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ดังที่วิภาส ทองสุทธิ (2551, หน้า 125) กล่าวว่า หลักนิติธรรม คือการตรากฎหมายถูกต้อง ที่เป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายการกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันได้ อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนารณ ส่งเสริม (2559, หน้า 90) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีการเสริมสร้างการปฏิบัติตามระเบียบวินัยในสถานศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ดังที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553, หน้า 82-83) กล่าวว่า หลักคุณธรรม (Ethics) คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดกฎหมาย ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต สอดคล้องกับงานวิจัยของซารีล่า ลาหมิต (2559, หน้า 83) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามทัศนะครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักความ

โปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาคือ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่ ดำเนินการไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี กระบวนการบริหารของสถานศึกษา มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน ด้านต่างๆ อย่างโปร่งใสให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาทราบ ดังที่กรูณันท์ รัตนแสวงษ์ (2553, หน้า 12) กล่าวว่า ความโปร่งใส เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาสิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน สื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากการตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานโดยการนำเสนอข่าวสารให้แก่สังคมได้รับทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและบุคลากรร่วมกันทำงานเป็นทีมและปฏิบัติงานด้วยความพร้อมเพรียงอย่างมีความสุข มีการจัดประชุมสำรวจความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ /กิจกรรมของสถานศึกษา และบุคลากรมีความพึงพอใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552 , หน้า 8 – 9) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหาร่วม ในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไรวรรณ แก้วบาง (2558, หน้า 90) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู กลุ่มอำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มอำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อสถานศึกษาและสังคม บุคลากรในสถานศึกษาตระหนักในหน้าที่และปฏิบัติงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด และ ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาและชุมชน ดังที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553, หน้า 82-83) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ (Accountability) คือ หลักการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบ ซึ่งสะท้อนความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบในผลงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตาม

เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะและมีระบบติดตามผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาส นาคปฐม (2559, หน้า 98) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารการศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า ครูมี ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านหลักความ คุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการบริหารจัดการใช้ทรัพยากร เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการนิเทศ การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และการ ดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษาอย่างประหยัดและคุ้มค่า ดังที่ สำนักนายกรัฐมนตรี(2542, หน้า 24-31) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากร ที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรณคดีให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้ สมบูรณ์ ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูริย์ สุขพลานันท์ (2558, หน้า 115) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา สภาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อสภาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ได้จำกัด เพศ ในการทำงาน ไม่ว่าจะเพศใดก็สามารถปฏิบัติงานได้เหมือนกัน โดยทั้งสองเพศสามารถ ทำงานร่วมกันได้ โดยกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์วางแผนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคนในองค์กร และปฏิบัติต่อกันและกันอย่างเสมอภาค สอดคล้องกับ งานวิจัยของพรชัย สุปิงคลัด (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมา ภิบาลโรงเรียนกันทรารมณำอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความ คิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อผู้บริหารในโรงเรียนกันทรารมณำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สพม.28 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของรัตนา โพธิทอง(2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนชาวตาครุ์สคอนแวนท์ กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีระดับ ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนชาวตาครุ์สคอนแวนท์ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

3. จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมา ภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึษา สมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มี

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายอย่างๆ เช่น การทำงานร่วมกันต้องอาศัยกันและกันช่วยเหลือและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้ทัศนคติที่มีต่อการทำงานมีแนวทางเดียวกัน แม้ว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจะต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) (2558, หน้า 85) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของอุไรวรรณ แก้วบาง (2558, หน้า 90) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูกลุ่มอำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมหาชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนี้

1) ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของระเบียบต่างๆโดยอาจทำการวิพากษ์ ข้อเสนอแนะต่างๆ โดยให้ครูได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักนิติธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยมีการกำหนดแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล แนะนำแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับโดยให้เข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับครูและผู้บริหารต่อไป

2) ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเมตตา กรุณา มุทิตา ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน มีความเป็นกลางและรับฟังปัญหาจากผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ได้ได้รับความยุติธรรม พิจารณาบทลงโทษหรือว่ากล่าวตักเตือนเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก จัดสรรทรัพยากร

อย่างพอเพียงและเป็นธรรม ควรส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเกิดขึ้นฝ่ายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เพื่อรับข้อมูลข่าวสารได้อย่าง สะดวกตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ เปิดโอกาสให้ครูติดตามตรวจสอบแผนงานและ โครงการต่างๆ และการประเมินการปฏิบัติงานประจำปี มีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานด้าน ต่างๆอย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในโรงเรียน

4) ด้านหลักความร่วมมือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชนได้ร่วมแสดงความ คิดเห็นตัดสินใจร่วมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและให้บุคลากรมีโอกาสได้ กำหนดเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบ มีส่วนรวมเป็นกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในหน่วยงานของตน

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ มีการเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงาน มีการประชุมชี้แจง ให้ครูเข้าใจ ทิศทางเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มอบหมายภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ตรงต่อความรู้ ความสามารถ และจัดทำข้อตกลงชี้แจงการทำความเข้าใจ อย่างชัดเจน มีการใส่ใจแก้ปัญหาความ ขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา เคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และเพิ่มการนิเทศกำกับ ติดตามครูอย่างสม่ำเสมอ

6) ด้านหลักความคุ้มค่า มีการกำหนดมาตรการในการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ มีการรณรงค์ให้ผู้เกี่ยวข้องประหยัดทรัพยากร ส่งเสริมการพัฒนา ตนเองให้ตรงความรู้ความสามารถความถนัด และปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้และเวลา พัฒนาอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมให้มีความพร้อมใช้งาน มีความมั่นคงสะดวก เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของการบริหารงานในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์ .(2553). ประชาธิปไตยกับธรรมาภิบาลการเมืองไทย.

กรุงเทพมหานคร : ศรีเดชา

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*.

กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542, ที่แก้ไข เพิ่มเติม*

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ราชกิจจานุเบกษา

เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .(2553). *การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล*

Good Governance. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฑามาส นาคปฐม. (2558). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร*

โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม เทศบาลเมืองชลบุรี.งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ซารีล่า ลาหมืด .(2559). *ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามทัศนะครูโรงเรียน*

เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2547). *รายงานวิจัยเรื่อง “จับชีพจรประเทศไทย : ตัวชี้วัดประชาธิปไตย และ*

ธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอพี กราฟิค ดีไซน์ด์และการพิมพ์.

ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559).*การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *การบริหารโรงเรียนยุคนิวบริวการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.

นพมาศ ธีระเวคิน. (2542). *จิตวิทยาสังคมกับชีวิต .พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชนี้ ภูตระกูล. (2549). *ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับ*

สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.

พระปลัดไพโรวัลย์ ซาโคโร (ศรีเมือง). (2558).*การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร*

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระมหาเอกมร วิฑิตปญโญ (คงตางาม).(2553).*ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสภานายธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอคอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี*.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ไพฑูริย์ สุขผลานันท์. (2558). *การศึกษาลักษณะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*.
วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พรชัย สุปิงคลัด .(2559). *การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนก้นถرارมณั
อำเภอก้นถرارมณั จังหวัดศรีสะเกษ*. วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รัชณี ภูตระกูล. (2549). *ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- รัตนา โพธิทอง .(2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
โรงเรียนช่างตาครู้สคอนแวนท์ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา”
- รัตนารณ ส่องเสริม. (2559).*การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ราชบัณฑิตสถาน.(2546). *พจนานุกรมสังคมวิทยาอังกฤษ-ไทย*. กรุงเทพมหานคร :
นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- วิภาส ทองสุทธิ.(2551). *การบริหารจัดการที่ดี*. กรุงเทพมหานคร : อินทภาษ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.(2560).*นโยบายและแนวทางการปฏิบัติด้าน
คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2560*.
สมุทรสาคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.(2559).*กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน พ.ศ. 2559*.
สมุทรสาคร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการ กระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตาม
กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.
2550*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ .(2552). *คู่มือการจัดระดับกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพมหานคร : พรีเมียร์ โพร.
- สำนักนายกรัฐมนตรี.(2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายโรงพิมพ์ กองกลางสำนักงาน ก.พ..
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2556). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดคลองครุ*. กรุงเทพมหานคร.
- สุดจิต นิมิตกุล.(2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี Good Governance*. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- สุทัศน์ สุทธิคุณสมบัติ.(2552). *ธรรมาภิบาล (Good Governance) คืออะไร*.จดหมายข่าว ฉบับที่ 1/2552 .กองประสานงานระบบการควบคุมไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.
- สุทธิพร บุญส่ง.(2550). *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพมหานคร : ทริบเพ็ล กรุ๊ป.
- สุพัตรา สุภาพ.(2545).*สังคมวิทยา*.พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- อุไรวรรณ แก้วบาง.(2558).*การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู กลุ่มอำเภอธัญบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- Mary L. Good. (2006). *Integrating the Individual and the Organization*.New York : Wiley.
- Luthans Freeman.(1995). *Ogranization Behavioral, 7th ed.,* .Singapore : McGraw-Hill.